Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (първи състав)

18 юни 2013 година*

„Рибарство — Финансова помощ за въвеждането на системи за контрол и наблюдение — Решение, с което се отказва възстановяване на разходите за придобиването на два океански патрулни кораба — Член 296 ЕО — Директива 93/36/ЕИО — Оправдани правни очаквания — Задължение за мотивиране“

По дело T-509/09

Португалска република, за която се явяват първоначално г-н L. Inez Fernandes, г-н A. Trindade Mimoso и г-н A. Miranda Boavida, впоследствие г-н Inez Fernandes, г-жа H. Leitão и г-н V. Coelho, в качеството на представители,

жалбоподател,

срещу

Европейска комисия, за която се явяват г-н A. Bouquet и г-жа M. Afonso, в качеството на представители,

ответник,

с предмет искане за отмяна на Решение на Комисията от 14 октомври 2009 г., с което разходите за придобиването на два океански патрулни кораба, предназначени отчасти за контрол и наблюдение върху рибарството, се приемат за недопустими за целите на финансова помощ от Европейския съюз съгласно Решение 2002/978/ЕО на Комисията от 10 декември 2002 година за допустимостта на разходите във връзка с определени дейности, предвидени от някои държави членки през 2002 г. с оглед въвеждането на системите за контрол, инспекции и наблюдение, приложими към общата политика в областта на рибарството (ОВ L 338, стр. 33)

ОБЩИЯТ СЪД (първи състав),

състоящ се от: г-н J. Azizi, председател, г-н S. Frimodt Nielsen и г-жа M. Кънчева (докладчик), съдии,

секретар: г-жа C. Heeren, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 27 ноември 2012 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: португалски.

Решение

Правна уредба

1 Член 296 ЕО, приложим към момента на настъпване на фактите, гласи:

„1. Разпоредбите на [Договора за ЕО] не изключват прилагането на следните правила:

а) нито една държава членка не може да бъде задължавана да предоставя информация, чието разкриване тя счита за противоречащо на основните интереси на нейната сигурност;

б) всяка държава членка може да предприеме такива мерки, каквито счита за необходими за закрила на основните интереси на своята сигурност, свързани с производството или търговията с оръжие, муниции и военни материали; тези мерки не могат да влияят неблагоприятно на условията за конкуренция в общия пазар относно стоките, които не са предназначени за строго военни цели.

2. Съветът, с единодушие по предложение на Комисията може да внася изменения в приетия от него на 15 април 1958 г. списък на продуктите, спрямо които се прилагат разпоредбите на параграф 1, б)“.

2 Решение 255/58 на Съвета от 15 април 1958 г. съдържа списъка по член 296, параграф 2 ЕО; извлечения от този списък са възпроизведени в документ 14538/08 на Съвета от 10 ноември 2008 г. В частност този списък предвижда следното:

„Разпоредбите на член 296, параграф 1, буква б) [ЕО] се прилагат за изброените по-долу оръжия, боеприпаси и военни материали, включително за оръжията, създадени за използването на ядрената енергия:

[…]

9. Военни кораби и специално оборудване:

а) военни кораби от всякакъв вид;

[…]“.

3 Съгласно дванадесето съображение от Директива 93/36/ЕИО на Съвета от 14 юни 1993 година за съгласуване на процедурите за възлагане на обществени поръчки за доставки (ОВ L 199, стр. 1):

„[П]роцедурата на договаряне следва да се счита за изключителна и следователно приложима само в изчерпателно изброените случаи“ [неофициален превод].

4 Член 1 от Директива 93/36 гласи:

„По смисъла на настоящата директива:

[…]

г) „открити процедури“ са тези национални процедури, при които всички заинтересовани доставчици могат да представят оферти за участие в обществена поръчка;

[…]

е) „процедури на договаряне“ са тези национални процедури, при които възлагащите органи се обръщат към доставчици по свой избор и договарят условията на поръчката с един или повече от тях“ [неофициален превод].

5 Член 2, параграф 1, буква б) от Директива 93/36 предвижда:

„1. Настоящата директива не се прилага по отношение на:

[…]

б) поръчки за доставки, когато те представляват държавна тайна, или когато изпълнението на обществената поръчка трябва да е придружено от специални мерки за сигурност в съответствие със законите, подзаконовите актове и административните разпоредби, които са в сила в съответната държава членка, или когато защитата на основните интереси на сигурността на тази държава членка изисква това“ [неофициален превод].

6 Член 3 от Директива 93/36 гласи:

„При спазване на членове 2 и 4 и член 5, параграф 1, настоящата директива се прилага по отношение на всички стоки по член 1, буква а), включително тези, които са предмет на поръчки, възложени от възлагащи органи в областта на отбраната, с изключение на стоките, за които се прилага член [296], параграф 1, буква б) [ЕО]“ [неофициален превод].

7 Решение 2001/431/ЕО на Съвета от 28 май 2001 година относно финансовата помощ на Общността за определени разходи, направени от държавите членки при въвеждането на системите за контрол, инспекции и наблюдение, приложими към общата политика в областта на рибарството (ОВ L 154, стр. 22), определя реда, по който на Комисията на Европейските общности се представят програмите относно разходите за посочената политика, във връзка с които държавите членки искат финансова помощ, както и допустимите разходи.

8 Член 1 от Решение 2001/431 гласи:

„При посочените в това решение условия Общността може да предостави финансова помощ (наричана по-нататък „финансова помощ“) за програмите за контрол, изготвени от държавите членки за въвеждането на предвидените в Регламент (ЕИО) № 2847/93 системи за контрол, инспекции и наблюдение, приложими към общата политика в областта на рибарството.

В тези програми за контрол се посочват целите, начините за контрол и предвидените разходи, в частност що се отнася до дейностите по член 2“ [неофициален превод].

9 Член 2 от Решение 2001/431 гласи:

„Финансова помощ може да се отпусне във връзка с някои предвидени в програмите за контрол разходи, направени с оглед на следните дейности:

[…]

д) придобиване или осъвременяване на оборудването за контрол, инспекции и наблюдение;

[…]“ [неофициален превод].

10 Член 9, параграф 1 от Решение 2001/431 предвижда:

„Финансовата помощ във връзка с разходите по член 2, буква д) покрива инвестиционните разходи за придобиване или осъвременяване на кораби или въздухоплавателни средства, които действително се използват за извършването на контрол, инспекции и наблюдение на риболовните дейности“ [неофициален превод].

11 Член 17, параграфи 2 и 3 от Решение 2001/431 предвижда следното:

„2. При подаването на искане за възстановяване на разходи държавите членки проверяват и удостоверяват, че разходите са направени при спазване на условията, определени в това решение и в директивите за съгласуване на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, доставки и услуги, и по правилата, съдържащи се в част А, точка 4 от приложение II.

3. Ако от искането е видно, че условията по параграф 2 не са спазени, Комисията извършва задълбочена проверка на случая, като изисква от държавата членка да представи становище. Ако при проверката се потвърди, че въпросните условия не са спазени, Комисията определя на държавата членка срок за тяхното изпълнение. Ако след изтичането на този срок държавата членка не се е съобразила с препоръките, Комисията може да намали, спре или прекрати съответната финансова помощ […]“ [неофициален превод].

12 Част А, точка 4 от приложение II към Решение 2001/431 гласи следното:

„В надлежно попълнените въпросници относно обществените поръчки се посочват обявленията за обществена поръчка, публикувани в *Официален вестник на Европейските общности*. Ако обявленията не са били публикувани в *Официален вестник на Европейските общности*, бенефициерът удостоверява, че обществените поръчки са били възложени при спазване на общностното законодателство.

Комисията може да поиска всички сведения, които счита, че са ѝ необходими, за да прецени дали е спазено общностното законодателство в областта на обществените поръчки.

[…]“ [неофициален превод].

Обстоятелства, предхождащи спора

13 С Despacho conjunto № 15/2001 (съвместно разпореждане № 15/2001, Diário da República, серия II, от 11 януари 2001 г., стр. 453—454) от 19 декември 2000 г. правителството на Португалската република решава да придобие два океански патрулни кораба за нуждите на контрола и наблюдението на националните морски пространства, както и за нуждите на борбата с морското замърсяване. За строителството на тези два кораба решава да проведе процедура на договаряне с Estaleiros Navais de Viana do Castelo SA.

14 В съответствие с Решение 2001/431 на 15 април 2001 г. португалските власти подават до Комисията искане за финансова помощ във връзка с инвестиционните проекти, определени в рамките на програмата им за наблюдение и контрол на риболовните дейности за тригодишния период 2001—2003 г. Единият от тези проекти е целял обновяване на флота за океанско наблюдение и е предвиждал построяването на два океански патрулни кораба, 70 % от чийто капацитет да се използва за контрол и наблюдение на риболовните дейности.

15 На 12 ноември 2002 г. строителството на двата океански патрулни кораба е възложено на дружеството Estaleiros Navais de Viana do Castelo.

16 С Решение 2002/978/ЕО от 10 декември 2002 година за допустимостта на разходите във връзка с определени дейности, предвидени от някои държави членки през 2002 г. с оглед въвеждането на системите за контрол, инспекции и наблюдение, приложими към общата политика в областта на рибарството (ОВ L 338, стр. 33), Комисията отпуска на основание Решение 2001/431 финансова помощ за проектите, представени от Португалската република в рамките на програмата ѝ за наблюдение и контрол на риболовните дейности за тригодишния период 2001—2003 г. В приложение II към това решение се посочва, че за 2002 г. Португалската република може да получи финансова помощ в размер до 13 510 837 EUR.

17 На 16 януари 2006 г. португалските власти искат от Комисията да им възстанови сумата от 6 732 322,75 EUR като финансова помощ за придобиването на двата океански патрулни кораба, поръчани на дружеството Estaleiros Navais de Viana do Castelo.

18 На 6 февруари 2006 г. Комисията уведомява португалските власти, че не може да се произнесе по искането им, тъй като се нуждае от допълнителни сведения за причините, поради които, въпреки че 70 % от капацитета на двата океански патрулни кораба е трябвало да бъде използван за контрол и наблюдение на риболовните дейности, във връзка с обществената поръчка е проведена процедура на договаряне, каквато е предвидена специално за военното оборудване.

19 След размяна на писма, на 19 май 2008 г. е проведена среща между служители на Комисията и португалските власти.

20 На 29 май 2009 г. Комисията уведомява португалските власти, че според нея разходите, чието възстановяване се иска, не са допустими и поради това не може да се извърши никакво плащане. По същество Комисията обяснява, че провеждайки процедура на договаряне с оглед придобиването на въпросните два кораба, португалските власти са нарушили правилата за възлагане на обществени поръчки, чието спазване се изисква по силата на член 17, параграф 2 от Решение 2001/431. Комисията определя на португалските власти едномесечен срок, за да представят ново становище.

21 На 7 юли 2009 г. португалските власти отговарят на Комисията, като повтарят, че процедурата, по която са придобити двата океански патрулни кораба, е проведена в съответствие със законодателството на Европейския съюз в областта на обществените поръчки. Освен това те прилагат становище на португалското министерство на отбраната и искат въпросът да се преразгледа, като се вземат предвид изложените в това становище доводи.

22 С писмо от 14 октомври 2009 г. Комисията съобщава на португалските власти решението си да не приеме за допустими разходите, свързани с придобиването на двата океански патрулни кораба, като освен това посочва, че бюджетното задължение, поето за проекта, до който се отнася Решение 2002/978, е анулирано (наричано по нататък „обжалваното решение“).

Производство и искания на страните

23 На 18 декември 2009 г. Португалската република подава настоящата жалба в секретариата на Общия съд.

24 Португалската република иска от Общия съд:

— да отмени обжалваното решение,

— да задължи Комисията да вземе решение, с което да уважи подадените по силата на Решение 2002/978 искания за възстановяване на разходи,

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

25 Комисията иска от Общия съд:

— да отхвърли жалбата,

— да осъди Португалската република да заплати съдебните разноски.

26 Въз основа на доклада на съдията докладчик Общият съд (първи състав) решава да започне устната фаза на производството.

27 Устните състезания и отговорите на страните на въпросите, поставени устно от Общия съд, са изслушани в съдебното заседание от 27 ноември 2012 г.

От правна страна

По допустимостта на второто искане

28 Що се отнася до искането на Португалската република, Общият съд да задължи Комисията да вземе решение, с което да удовлетвори подадените по силата на Решение 2002/978 искания за възстановяване на разходи, достатъчно е да се припомни, че съгласно постоянната практика Общият съд не разполага с правомощие да дава разпореждания на институциите. Всъщност съгласно член 264 ДФЕС Общият съд може само или да отхвърли жалбата, или да отмени изцяло или отчасти обжалвания акт. Съответната институция след това е длъжна съгласно член 266 ДФЕС да предприеме необходимите мерки за изпълнение на решението на Общия съд (вж. в този смисъл Определение на Общия съд от 29 ноември 1993 г. по дело Koelman/Комисия, T-56/92, Recueil, стр. II-1267, точка 18, Решение на Общия съд от 15 септември 1998 г. по дело European Night Services и др./Комисия, T-374/94, T-375/94, T-384/94 и T-388/94, Recueil, стр. II-3141, точка 53 и Решение на Общия съд от 8 октомври 2008 г. по дело Agrar-Invest-Tatschl/Комисия, T-51/07, Сборник, стр. II-2825, точка 27).

29 Поради това второто искане трябва да бъде отхвърлено като недопустимо.

По искането за отмяна

30 В подкрепа на жалбата си Португалската република излага по същество три основания. Първото се състои в нарушение на Решение 2001/431, доколкото Комисията не е имала право да ѝ откаже исканото финансиране, след като тя е отговаряла на предвидените в това решение условия. Второто се състои в нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания, а третото — в нарушение на задължението за мотивиране.

По първото основание, а именно нарушение на Решение 2001/431

31 Португалската република поддържа по същество, че има право да ѝ бъдат възстановени разходите за придобиването на двата океански патрулни кораба, тъй като, противно на посоченото от Комисията в обжалваното решение, не е нарушила правилата на Съюза, приложими по отношение на обществените поръчки.

32 Всъщност Португалската република твърди, че в случая е спазила националното законодателство, с което са транспонирани всички тогава действащи правила на Съюза, приложими към обществените поръчки, и по-точно Директива 93/36. По-конкретно, това законодателство въвеждало във вътрешното право изключенията, предвидени в членове 2 и 3 от посочената директива.

33 Доколкото океанските патрулни кораби, за които е поискано финансиране, са военни кораби, включени в списъка по член 296 ЕО (вж. точка 2 по-горе), Португалската република счита, че може да се ползва от изключенията, предвидени в членове 2 и 3 от Директива 93/36, и че поради това в случая са неприложими съдържащите се в тази директива правила за възлагане на обществените поръчки.

34 Освен това Португалската република смята, че предвид правната уредба, действаща към момента на подаване на искането за финансова помощ, Комисията не е имала право да ѝ откаже финансиране, заради това че се е възползвала от дерогацията по член 296 ЕО. Освен това решението да не се допуска финансиране, когато става въпрос за военни кораби, било несправедливо, тъй като ощетявало държавите членки, решили контролът върху рибарството да се извършва с военни кораби.

35 Комисията оспорва тези доводи.

36 Като начало следва да се отбележи, че разногласията между Португалската република и Комисията се свеждат по същество до това дали държава членка, която по силата на Решение 2001/431 иска помощ от Съюза с оглед на придобиването на оборудване за контрол върху риболовните дейности, може да дерогира правилата на Съюза в областта на обществените поръчки, позовавайки се на военния характер на съответното оборудване.

37 В това отношение следва да се отбележи, на първо място, че Решение 2001/431 определя реда, по който на Комисията се представят програмите относно разходите за общата политика в областта на рибарството, във връзка с които държавите членки искат финансова помощ, както и допустимите разходи.

38 Видно обаче от член 2, буква д), член 9, параграф 1 и член 17, параграфи 2 и 3 от Решение 2001/431, чиито разпоредби са цитирани в точки 9—11 по-горе, финансова помощ на Съюза за придобиването на кораби, които действително се използват за извършването на контрол и наблюдение върху рибарството, е възможна по силата на това решение само ако разходите са направени при спазване на условията, определени в това решение и в директивите за съгласуване на процедурите за възлагане на обществени поръчки, сред които е и Директива 93/36.

39 Така спазването на правилата, установени със съответните директиви, се явява предварително условие, за да се приемат направените от държавите членки разходи за допустими за целите на финансова помощ на Съюза. Това налага извода, че съгласно Решение 2001/431, и по-специално член 17, параграф 2 от него, съфинансирането от страна на Съюза предполага приложимост ratione materiae на посочените директиви. Това тълкуване на Решение 2001/431 се потвърждава и от цитираната в точка 12 по-горе от част А, точка 4 от приложение II, в която се уточнява съдържанието на сведенията, които са необходими за проверката дали е спазено законодателството на Съюза в областта на обществените поръчки и трябва да бъдат предоставени на Комисията, и не се оставя никаква възможност за неприложимост ratione materiae на това законодателство.

40 Всъщност с изискването за спазване на условията, определени с директивите за съгласуване на процедурите за възлагане на обществени поръчки, се цели преди всичко да се осигури пълна прозрачност и възможност за пълен контрол на съфинансираните от страна на Съюза покупки.

Освен това участието на Съюза във финансиране, предназначено за военни кораби, по принцип не е част от общата политика в областта на рибарството. Следователно в това отношение условията, които трябва да бъдат изпълнени, за да е допустимо такова съфинансиране, са съдържащите се в разпоредбите на тези директиви, които уреждат предмета на въпросните процедури.

41 В случая обаче е безспорно, че след като за построяването на двата океански патрулни кораба е избрала процедурата на договаряне, Португалската република е смятала, че не е длъжна да следва правилата, приложими по отношение на обществените поръчки. Всъщност, позовавайки се на член 2, параграф 1, буква б) и член 3 от Директива 93/36, както и на националното законодателство, транспониращо посочената директива, Португалската република е приела, че в случая въпросните поръчки не попадат ratione materiae в приложното поле на тази директива.

42 С оглед на изложеното по-горе същевременно следва да се приеме, че съгласно Решение 2001/431 е недопустимо държавата членка да иска, от една страна, съфинансиране от страна на Съюза за придобиването на кораби — предназначени изцяло или отчасти за нуждите на контрола и наблюдението върху рибарството — при което съгласно това решение трябва да се спазват правилата за възлагане на обществени поръчки, и да реши, от друга страна, поради военния характер на придобитото оборудване да не приложи същите тези правила, като се позове на член 296, параграф 1, буква б) ЕО.

43 Горните съображения не се опровергават от довода на Португалската република, че едва в един по-късен момент спрямо подаването на искането за финансова помощ до Комисията, а именно с приемането на Регламент (ЕО) № 391/2007 на Комисията от 11 април 2007 година за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 861/2006 на Съвета във връзка с разходите, направени от държавите членки при въвеждането на системите за мониторинг и контрол, приложими към общата политика по рибарство (ОВ L 97, стр. 30), е уточнено, че държавите членки не могат на основание член 296 ЕО да дерогират правилата относно обществените поръчки.

44 Несъмнено в това отношение следва да се отбележи, че действително едва с Регламент № 391/2007 изрично се уточнява, че във връзка с разходите за кораби, предназначени да извършват контрол върху рибарството, не е възможно правилата на Съюза относно обществените поръчки да се дерогират на основание член 296 ЕО. Освен това следва да се посочи, че в случая Регламент № 391/2007 не е приложим ratione temporis, тъй като е влязъл в сила, след като Португалската република е подала искане за финансова помощ. От това обстоятелство обаче не може да се заключи, че приложимото до влизането в сила на този регламент законодателство е допускало държави членки да получават финансова помощ от Съюза с оглед на придобиването на кораби в рамките на общата политика в областта на рибарството и в същото време да дерогират правилата за възлагане на обществени поръчки, като се позовават на член 296 ЕО. В това отношение следва да се приеме, по примера на Комисията, че дори преди направеното с Регламент № 391/2007 уточнение, от определените в Решение 2001/431 условия е било видно, че държавите членки, които са възнамерявали да се възползват от възможността да дерогират общите правила, позовавайки се на член 296 ЕО, не са можели едновременно с това да искат от Съюза финансова помощ с оглед на придобиването на оборудване за контрол върху рибарството.

45 Освен това се налага изводът, че противно на поддържаното от Португалската република, Решение 2001/431 не е пречка държавите членки, които поверяват на въоръжените сили задачите за контрол и наблюдение върху рибарството, да получат финансиране за прилагането на тази обща политика. Действително, доколкото посоченото решение изисква да се спазват правилата относно обществените поръчки, тези държави членки не могат да се отклоняват от приложимия за обществените поръчки общ режим и да искат финансова помощ от Съюза. Същевременно член 296, параграф 1, буква б) ЕО не е пречка държавите членки, които

възнамеряват да придобият военно оборудване, попадащо в обхвата на тази разпоредба, все пак да решат да приложат общите процедури за възлагане на обществени поръчки и следователно да могат да искат предвидената в Решение 2001/431 финансова помощ. Поради това следва да се отхвърли доводът на Португалската република, че е несправедливо да се откаже общностно съфинансиране на държавите членки, които, за да осигурят контрол върху рибарството, са прибегнали до военни ресурси и на основата на дерогацията по член 296, параграф 1, буква б) ЕО са придобили оборудване не по реда на общите процедури за възлагане на обществени поръчки.

46 Що се отнася до член 2, параграф 1, буква б) от Директива 93/36, следва да се припомни, че съгласно тази разпоредба посочената директива не се прилага по отношение на поръчките за доставки, когато те представляват държавна тайна или когато изпълнението на обществената поръчка трябва да е придружено от специални мерки за сигурност в съответствие със законите, подзаконовите актове и административните разпоредби, които са в сила в съответната държава членка, или когато защитата на основните интереси на сигурността на тази държава членка изисква това.

47 Както бе посочено (вж. точка 39 и сл. по-горе), съфинансирането от страна на Съюза по силата на Решение 2001/431 предполага прилагането на разпоредбите, които уреждат предмета на предвидените в съответните директиви процедури за възлагане на обществени поръчки. При това положение, дори да се допусне, че държавата членка може да се позове на дерогацията по член 2, параграф 1, буква б) от Директива 93/36 и да иска съфинансиране в приложение на Решение 2001/431, следва да се приеме, че Португалската република не е доказала, че в случая са изпълнени условията за прилагането на тази дерогация.

48 Всъщност следва да се отбележи, на първо място, че видно от материалите по делото, поръчката за доставка на двата океански патрулни кораба не е била държавна тайна, тъй като в съвместната заповед № 15/2001, обнародвана в Diário da República, се споменава решението на Португалската република да придобие два военни кораба и с оглед възлагането на поръчката да проведе процедура на договаряне с дружеството Estaleiros Navais de Viana do Castelo.

49 На следващо място е нужно да се посочи, че Португалската република се позовава на защитата на основни интереси на сигурността на държавата или на специалните мерки за сигурност във връзка с въпросната доставка, за да оправдае дерогирането на общите правила за възлагане на поръчките за доставки.

50 Същевременно следва да се приеме, че Португалската република само изтъква поверителността на чувствителните сведения, свързани със разработването и инсталирането в океанските патрулни кораби на военен комуникационен софтуер, без обаче да посочва каквито и да било конкретни данни за специалните мерки за сигурност във връзка с доставката на тези кораби, нито пък причините, поради които е счела, че опазването на поверителността на някои данни би било гарантирано в по-малка степен, ако строителството беше поверено на други дружества, а не на Estaleiros Navais de Viana do Castelo.

51 В това отношение следва да се припомни, че съгласно съдебната практика необходимостта да се предвиди задължение за поверителност по никакъв начин не пречи да се приложи процедура на конкурентно възлагане на поръчка (вж. в този смисъл Решение на Съда от 8 април 2008 г. по дело Комисия/Италия, C-337/05, Сборник, стр. I-2173, точка 52). Освен това, както с основание изтъква Комисията, изискванията, свързани с поверителността, са могли да бъдат отчетени при определянето на условията за участие в процедурата или при оценяването на предложенията, чрез установяването на подкритерий за възлагане, свързан с мерките за опазване на поверителността на сведенията.

52 При това положение позоваването на член 2, параграф 1, буква б) от Директива 93/36 — дори да се приеме, че тази разпоредба е приложима, — за да бъде обосновано придобиването на океански патрулни кораби чрез процедура на договаряне, изглежда несъразмерно от гледна точка на целта да се предотврати разпространяването на чувствителни сведения относно строителството на тези кораби. Всъщност Португалската република не доказва, че такава цел не би могла да бъде постигната при провеждането на процедура на конкурентно възлагане, каквато е предвидена в същата директива (Решение по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, точка 53).

53 Следователно, за да се приеме в случая — при липсата на каквито и да било доказателства, — че извънредните обстоятелства, оправдаващи прилагането на дерогациите по член 2, параграф 1, буква б) от Директива 93/36, действително са налице, не е достатъчно просто да се твърди, както прави Португалската република, че въпросната доставка представлява държавна тайна, че е придружена от специални мерки за сигурност или че спрямо нея не следва да се прилагат правилата на Съюза с цел да се защитят основните интереси на сигурността на държавата.

54 Поради това Португалската република няма основание да поддържа, че съгласно член 2, параграф 1, буква б) от Директива 93/36 същата не се прилага към въпросната поръчка.

55 С оглед на горното не може да се приеме нито един от доводите, които Португалската република излага, за да докаже, че на основание на Решение 2001/431 е имала право на финансова помощ от Съюза във връзка с придобиването на два океански патрулни кораба, без да е трябвало да приложи предвидените в Директива 93/36 правила за възлагане на обществени поръчки.

56 Провеждайки процедура на договаряне, Португалската република в случая не се е съобразила с правилата, определени в посочената директива, член 6 от която задължава възлагащите органи да използват при възлагането на обществени поръчки откритата или ограничената процедура, освен ако е налице някоя от хипотезите, изчерпателно изброени в параграфи 2 и 3 от този член.

57 В случая се налага изводът, че въпросната поръчка не може да бъде отнесена към нито една от хипотезите по член 6, параграфи 2 и 3 от Директива 93/36, което впрочем Португалската република и не твърди, така че Комисията основателно е заключила, че доколкото, за да придобие въпросните два кораба, тази държава членка е провела процедура на договаряне, тя не е спазила изискванията, установени с посочената директива. При тези обстоятелства Комисията правилно е приела, че разходите, направени за придобиването на два океански патрулни кораба, са недопустими за целите на финансова помощ съгласно Решение 2001/431.

58 С оглед на изложеното по-горе следва да се приеме, че първото основание не е налице.

По второто основание, а именно нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания

59 Второто изтъкнато от Португалската република основание е, че Комисията е нарушила принципа на защита на оправданите правни очаквания. По същество Португалската република смята, че като е приела искането за финансова помощ, подадено съгласно Решение 2001/431, Комисията ѝ е дала уверение, че ще получи финансиране за придобиването на океанските патрулни кораби. Португалската република допълва, че при проверката на искането за финансова помощ, и по-конкретно при приемането на Решение 2002/978, Комисията е трябвало да я осведоми, че процедурата на договаряне не е надлежната процедура с оглед на придобиването на въпросните два кораба.

60 Комисията оспорва тези доводи.

61 Що се отнася до принципа на защита на оправданите правни очаквания, следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика правото да се иска защита на оправданите правни очаквания, което е един от основните принципи на Съюза, се предоставя на всяко лице в положение, при което администрацията на Съюза, като му е дала конкретни уверения, е породила у него основателни надежди (вж. Решение на Общия съд от 19 март 2003 г. по дело Innova Privat-Akademie/Комисия, T-273/01, Recueil, стр. II-1093, точка 26 и цитираната съдебна практика, както и Решение на Общия съд от 18 януари 2006 г. по дело Regione Marche/Комисия, T-107/03, непубликувано в Recueil, точка 129).

62 Все пак принципът на защита на оправданите правни очаквания не може да е пречка за прекратяването на общностна помощ, когато явно не са спазени условията за предоставянето ѝ (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 29 септември 1999 г. по дело Sonasa/Комисия, T-126/97, Recueil, стр. II-2793, точка 39 и Решение на Общия съд от 14 декември 2006 г. по дело Branco/Комисия, T-162/04, непубликувано в Recueil, точка 123 и цитираната съдебна практика).

63 Освен това Португалската република не представя никакви доказателства за това, че Комисията ѝ е дала уверения, що се отнася до допустимостта на спорните разходи в случая на провеждане на процедура на договаряне. При всички положения от проверката на първото основание е видно, че такива уверения биха били недопустими. Следователно Португалската република не доказва, че в случая са изпълнени условията, установени в припомнената в точки 61 и 62 по-горе съдебна практика.

64 Поради това следва да се приеме, че второто основание не е налице.

По третото основание, а именно липсата на мотиви

65 Третото изтъкнато от Португалската република основание е, че обжалваното решение е опорочено поради липсата на мотиви, доколкото Комисията не обяснява причините, поради които отказва възстановяване на направените разходи.

66 Комисията оспорва тези доводи.

67 Що се отнася до задължението за мотивиране, трябва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика изискването за мотивиране следва да се преценява в зависимост от обстоятелствата по конкретния случай, по-специално в зависимост от съдържанието на акта, от естеството на изложените мотиви и от интереса, който адресатите или други лица, засегнати пряко и лично от акта, могат да имат от получаване на разяснения. Не се изисква мотивите да уточняват всички относими фактически и правни обстоятелства, доколкото въпросът дали мотивите на определено решение отговарят на изискванията на член 253 ЕО следва да се преценява с оглед не само на текста, но и на контекста, както и на съвкупността от правни норми, уреждащи съответната материя (Решение на Съда от 17 октомври 1995 г. по дело Нидерландия/Комисия, C-478/93, Recueil, стр. I-3081, точки 48 и 49, както и Решение на Съда от 22 декември 2008 г. по дело British Aggregates/Комисия, C-487/06 P, Сборник, стр. I-10515, точка 172).

68 Това важи с още по-голяма сила, когато държавите членки са участвали отблизо в процеса по изготвяне на спорния акт и поради това са наясно с причините за неговото приемане (Решение по дело Нидерландия/Комисия, посочено по-горе, точка 50 и Решение на Съда от 9 септември 2004 г. по дело Испания/Комисия, C-304/01, Recueil, стр. I-7655, точка 50).

69 Освен това Съдът е приел, че задължението за мотивиране е спазено, когато актът за изпълнение изрично препраща към разпоредбите на регламента, въз основа на който е приет, и така дава възможност да се установят критериите, взети предвид при приемането му (вж. в този смисъл Решение на Съда от 18 март 1975 г. по дело Deuka, 78/74, Recueil, стр. 421, точка 6, Решение на Съда от 27 септември 1979 г. по дело Eridania-Zuccherifici nazionali и Società italiana per l'industria degli zuccheri, 230/78, Recueil, стр. 2749, точки 14—16 и Решение на Съда от 14 януари 1981 г. по дело Denkavit Nederland, 35/80, Recueil, стр. 45, точки 33—36).

70 В случая следва да се посочи, че преди приемането на обжалваното решение е проведена среща и са разменени писма. Освен това обжалваното решение препраща към писмото от 29 май 2009 г., което е изпратено на португалските власти съгласно член 17, параграф 3 от Решение 2001/431 и в което Комисията подробно излага причините, поради които след проучването на преписката е стигнала до извода, че разходите не могат да се считат за допустими (вж. точка 20 по-горе).

71 Трябва да се отбележи, че контекстът, в който е прието обжалваното решение, и съдържащите се в него мотиви са дали възможност на Португалската република да се защити и да изложи съответни доводи, и освен това разкриват съображенията на Комисията за приемането на обжалваното решение.

72 Доколкото Комисията не е нарушила задължението си за мотивиране, следва да се приеме, че третото основание не е налице.

73 Поради това жалбата трябва да се отхвърли.

По съдебните разноски

74 Съгласно член 87, параграф 2 от Процедурния правилник на Общия съд загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане.

75 След като Португалската република е загубила делото, тя трябва да бъде осъдена да заплати съдебните разноски в съответствие с искането на Комисията.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (първи състав)

реши:

1) Отхвърля жалбата.

2) Осъжда Португалската република да заплати съдебните разноски.

Azizi Frimodt Nielsen Кънчева

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 18 юни 2013 година.

Подписи